

Katowice, dnia 13 maja 2021 r.

INFORMACJA Nr 5/2021/EW

w sprawie pożaru egzogenicznego agregatu sprężarkowego typu AST-45GP, zaistniałego w dniu 30 stycznia 2021 r. o godzinie 12¹⁷ w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Pniówek” w Pawłowicach.

Pożar miał miejsce w chodniku N-8 w pokładzie 404/2, w odległości około 7,7 m od pochylni N-1.

Nieskłonny do tępań pokład 404/2 zaliczony został do IV kategorii zagrożenia metanowego, III kategorii zagrożenia wyrzutem gazów i skał, klasy B zagrożenia wybuchem pyłu węglowego i I i II stopnia zagrożenia wodnego.

Chodnik N-8 o wysokości 4,20 m i szerokości 6,60 m drażony był z pochylni N-1 kombajnem chodnikowym typu R-150 w obudowie typu ŁP12/V32/4, stawianej co 0,8 m i stabilizowanej stalowymi rozporami dwustronnego działania. Opinkę stropu i ociosów stanowiły siatki stalowe zgrzewane. Wyrobisko zaliczone zostało do stopnia „c” niebezpieczeństwa wybuchu metanu i przewietrzane było wentylacją lutniową kombinowaną z zasadniczym lutniociągiem tłoczącym z lutni elastycznych o średnicy 1200 mm. Z pochylni N-1 drażony był również przekop wznoszący N-20.

W chodniku N-8, w odległości około 7,7 m od pochylni N-1, zabudowano agregat sprężarkowy typu AST-45GP, który zasiliał instalację sprężonego powietrza w tym wyrobisku.

W dniu 30 stycznia 2021 r., na zmianie „A” rozpoczynającej się o godzinie 6⁰⁰, sztygar zmianowy oddziału GRP-2 skierował 4 pracowników do prac konserwacyjnych w chodniku N-8 oraz 11 do drażenia przekopu wznoszącego N-20. Ponadto w rejon tych dwóch wyrobisk wysłano 2 pracowników oddziału ED-2 i 3 z oddziału MD-2 oraz 4 pracowników firmy ZOK. O godzinie 12¹⁷ czujnik tlenku węgla, o zakresie pomiarowym do 1000 ppm (0,1000%), zabudowany w chodniku N-8 w pokładzie 404/2 w odległości 10 m od pochylni N-1, zarejestrował gwałtowny wzrost stężeń tlenku węgla do 1000 ppm (0,1000%).

Dyspozytor gazometrii powiadomił o pożarze dyspozytora ruchu zakładu górniczego, który niezwłocznie rozpoczął prowadzenie akcji przeciwpożarowej. Prowadzący akcję rozpoczął wycofywanie załogi zatrudnionej w chodniku N-8 i przekopie wznoszącym N-20 i skierował do zdarzenia dyżurujące zastępy ratownicze. Sztygar zmianowy wraz z pracownikami w trakcie wycofywania się z przekopu wznoszącego N-20 zauważyli palący się agregat sprężarkowy w chodniku N-8 i przystąpili do aktywnego gaszenia pożaru, używając 21 gaśnic proszkowych i pianowych. Przybyły w miejsce pożaru zastęp ratowniczy przejął dogaszanie agregatu sprężarkowego oraz schłodził ocios wyrobiska wodą z rozwiniętych węży przeciwpożarowych. O godzinie 13¹⁵

kierownictwo akcji przejął dyrektor techniczny - zastępca kierownika ruchu zakładu górniczego. Po aktywnym ugaszeniu pożaru o godzinie 15⁴⁰ kierownik akcji ratowniczej zakończył akcję przeciwpożarową.

Z chodnika N-8 i przekopu wznoszącego N-20 wycofanych zostało 17 pracowników, z czego 12 użyło uciezkowych aparatów ochrony układu oddechowego. Żaden z pracowników nie zgłosił wypadku. W wyniku pożaru agregatu sprężarkowego nastąpiło wypalenie wyposażenia elektrycznego i hydraulicznego agregatu sprężarkowego. Ponadto doszło do przepalenia kabli i przewodów instalacji teletechnicznej, przepalenia kabli i przewodów służących do zasilania silnika stacji napinania, sterowania stacją napinania i układu automatyki przenośnika taśmowego oraz uszkodzenia podstawowych obwodów ciągnika spalinowego typu DLZ 50F.

Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku został powiadomiony o pożarze w dniu 30 stycznia 2021 r. o godzinie 13¹².

Przyczyną pożaru było zapalenie się mieszaniny olejowo-powietrznej wewnątrz korpusu stopnia sprężającego agregatu sprężarkowego w wyniku wzrostu oporów w łożyskach oraz gwałtownego wzrostu ich temperatury wskutek zanieczyszczenia oleju.

Do zaistnienia pożaru przyczyniło się:

- nieprawidłowe zabudowanie agregatu,
- eksploataowanie agregatu ze zdeformowanym wkładem filtra powietrza,
- uruchomienie agregatu sprężarkowego przez osobę nieupoważnioną przez KRZG.

Do rozwoju pożaru przyczynił się brak części osłon agregatu.

W związku z wypadkiem Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Rybniku:

I. Wstrzymał ruch zakładu górniczego w części dotyczącej:

1. Drażenia chodnika N-8 w pokładzie 404/2. Wznowienie drażenia przedmiotowego wyrobiska uwarunkował doprowadzeniem do sprawności instalacji systemu gazometrycznego w przedmiotowym wyrobisku oraz wykonaniem jej odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.
2. Eksploatacji przenośnika taśmowego typu Gwarek-1000 zainstalowanego w chodniku N-8 w pokładzie 404/2. Wznowienie jego eksploatacji uwarunkował wymianą przepalonych kabli i przewodów służących do zasilania silnika stacji napinania, sterowania stacją napinania i układu automatyki przenośnika taśmowego oraz wykonaniem odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.
3. Eksploatacji agregatu sprężarkowego typu AST-45GP o nr fabrycznym 15055/2015 zainstalowanego w chodniku N-8 w pokładzie

404/2. Wznowienie jego eksploatacji uwarunkować wymianą wypalonego wyposażenia elektrycznego i hydraulicznego, doprowadzeniem stanu technicznego do zgodności z dokumentacją techniczno-ruchową oraz wykonaniem odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.,

4. Eksploatacji lokomotywy spalinowej podwieszanej typu DLZ50F o nr fabrycznym 18/0009 (rok produkcji 12/2018) znajdującej się w chodniku N-8 w pokładzie 404/2. Wznowienie eksploatacji przedmiotowej lokomotywy uwarunkować doprowadzeniem do sprawności podstawowych obwodów lokomotywy oraz wykonaniem jej odbioru technicznego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

II. Nakazał

1. Zabezpieczyć do badań agregat sprężarkowy typu AST-45GP o numerze fabrycznym 15055/2015.
2. Sprawdzenie przez wyspecjalizowaną jednostkę prawidłowości rozwiązań technicznych zastosowanych w Jastrzębskiej Spółce Węglowej S.A. KWK „Pniówek” w Pawłowicach, związanych z eksploatowanym w chodniku N-8 w pokładzie 405/2 agregatem sprężarkowym typu AST-45GP o numerze fabrycznym 15055/2015 mających na celu ocenę stanu technicznego agregatu sprężarkowego i prawidłowości jego eksploatacji oraz określenie przyczyn powstałego pożaru egzogenicznego.

Informację opracowano na podstawie danych z OUG w Rybniku.